

Otajonova Ra’noxon Doniyor qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy kardiojarrohlikning rivojlanish bosqichlari, yurak operatsiyalarida qo‘llanilayotgan innovatsion texnologiyalar, minimal invaziv usullar va robotlashtirilgan jarrohlik imkoniyatlari yoritilgan. Shuningdek, sun‘iy yurak qurilmalari hamda bemorlarni reabilitatsiya qilish jarayonlari haqida ma‘lumot beriladi.

Kalit so‘zlar: kardiojarrohlik, yurak operatsiyasi, minimal invaziv usul, robotlashtirilgan jarrohlik, sun‘iy yurak, transplantatsiya.

Аннотация: В данной статье рассматриваются современные достижения кардиохирургии, инновационные технологии в операциях на сердце, минимально инвазивные методы и роботизированная хирургия. Также освещаются вопросы искусственных сердечных устройств и реабилитации пациентов.

Ключевые слова: кардиохирургия, операция на сердце, минимально инвазивные методы, роботизированная хирургия, искусственное сердце, трансплантация

Annotation: This article discusses modern advances in cardiac surgery, innovative technologies used in heart operations, minimally invasive methods, and robotic surgery. It also highlights artificial heart devices and patient rehabilitation processes.

Key words: cardiac surgery, heart operation, minimally invasive methods, robotic surgery, artificial heart, transplantation.

KIRISH:

Kardiojarrohlik tibbiyotning eng murakkab va mas‘uliyatli yo‘nalishlaridan biri bo‘lib, yurak va qon tomir kasalliklarini jarrohlik yo‘li bilan davolashni o‘z ichiga oladi. So‘nggi o‘n yilliklarda ilm-fan va texnologiyaning jadal rivojlanishi ushbu sohada tub burilish yasadi. Yurak kasalliklari dunyo bo‘yicha o‘limning asosiy sabablaridan biri bo‘lib qolayotgani ushbu yo‘nalishda samarali va xavfsiz jarrohlik usullarini ishlab chiqishni dolzarb masalaga aylantirmoqda.

ASOSIY QISM:

Zamonaviy kardiojarrohlikning rivojlanishi:

Kardiojarrohlik dastlab ochiq yurak operatsiyalari asosida shakllangan bo‘lsa, bugungi kunda u yuqori texnologik darajaga ko‘tarilgan soha hisoblanadi. Sun‘iy qon aylanish apparatlari (EKMO), zamonaviy diagnostika usullari hamda yuqori aniqlikdagi jarrohlik asboblari operatsiya jarayonining xavfsizligi va samaradorligini sezilarli darajada oshirdi.

Minimal invaziv jarrohlik usullari:

15-Aprel, 2026-yil

Minimal invaziv operatsiyalar kichik kesmalar orqali amalga oshiriladi va ular operatsiyadan keyingi og‘riqning kamligi, rehabilitatsiya davrining qisqaligi hamda infeksiya xavfining pastligi bilan ajralib turadi. Xususan, koronar arteriyalarni stentlash yoki kichik kesmalar orqali yurak klapanlarini almashtirish amaliyotda keng qo‘llanilmoqda.

Robotlashtirilgan jarrohlik:

Robot yordamida bajariladigan operatsiyalar kardiojarrohlikda muhim yutuqlardan biri hisoblanadi. Jarroh maxsus konsol orqali operatsiya jarayonini boshqaradi, bu esa yuqori aniqlikni ta‘minlab, xatolik ehtimolini kamaytiradi. Shuningdek, robot tizimlari inson qo‘liga nisbatan ancha nozik va aniq harakatlarni bajarish imkonini beradi.

Sun‘iy yurak va transplantatsiya:

Og‘ir yurak yetishmovchiligi holatlarida sun‘iy yurak qurilmalari yoki donor yurak transplantatsiyasi qo‘llaniladi. Sun‘iy yurak qurilmalari vaqtinchalik yoki doimiy yechim sifatida xizmat qilishi mumkin, transplantatsiya esa bemorning umrini sezilarli darajada uzaytirishga yordam beradi.

Rehabilitatsiya va tiklanish:

Operatsiyadan keyingi davr davolash jarayonining muhim bosqichlaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy rehabilitatsiya dasturlari jismoniy mashqlarni bajarish, to‘g‘ri ovqatlanish rejimiga rioya qilish hamda psixologik yordam ko‘rsatishni o‘z ichiga oladi. Ushbu yondashuv bemorning tezroq sog‘ayishi va hayot sifatining yaxshilanishiga xizmat qiladi.

XULOSA:

Zamonaviy kardiojarrohlik inson hayotini saqlab qolishda muhim o‘rin egallaydi. Innovatsion texnologiyalar, robotlashtirilgan tizimlar hamda minimal invaziv usullar operatsiyalar samaradorligini oshirib, xavflarni sezilarli darajada kamaytirdi. Kelajakda ushbu sohaning yanada rivojlanishi murakkab yurak kasalliklarini davolashda yangi imkoniyatlarni yaratishi kutilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov Sh.T. — Yurak-qon tomir kasalliklari asoslari
2. Xolmatov R.X. — Jarrohlik kasalliklari
3. O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi materiallari